

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
MICHAEL MALLIA**

Seduta tad-19 ta' Dicembru, 2006

Avviz Numru. 340/2005

S & R Handaq Limited – C 5790

vs

Focal Maritime Services Company Limited – C 21561

Il-Qorti,

Rat l-avviz ipprezentat mis-socjeta' attrici fit-2 ta' Gunju 2005 fejn talbet lil din il-Qorti ghall-kundanna tas-socjeta' konvenuta ghall-hlas tas-somma ta' tlett elef, sitt mija u disghin lira Maltin u disghin centezmu (Lm3,690.90), konsistenti in kwantu ghall-elfejn u tmien mitt lira Maltin (Lm2,800) f'danni sofferti fi hlas ta' pagi wara li s-socjeta' konvenuta naqset li tikkonsenja lis-socjeta' attrici fid-data miftiehma 'iso-tank' li kienet giet inkarigata ggorr minn Malta ghal Milan u lura (Dok. A. e-mail datata 3 ta' Settembru 2004) u in kwantu ghal tmien mija u disghin lira Maltin u disghin centezmu (Lm890.90) f'rifuzjoni ta' somma li s-socjeta' attrici kienet kostretta li thallasha

Kopja Informali ta' Sentenza

under protest wara li s-socjeta' konvenuta illegalment u abusivament irrifjutat li tirrilaxxa polza ta' karigu minkejja li s-socjeta' attrici kienet ga hallset l-ammont relattiv hekk kif jidher mill-ittri esebiti bhala Dok. B u C.

Bl-ispejjez, inkluzi dawk ta' l-ittra interpellatorja tat-18 ta' Frar 2005 kif ukoll bl-imghax legali sal-pagament effettiv, kontra s-socjeta' konvenuta li giet ingunta ghas-subizzjoni.

Rat in-Nota ta' l-Eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta Focal Maritime Services Company Limited fejn eccepjet:

1. Illi t-talbiet attrici kkontenuti fl-avviz de quo huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu rrigettati fil-konfront tas-socjeta' konvenuta;
2. Illi bla pregudizzju ghall-premess, fil-kaz tax-shipping tal-container numru SRHU00914/6 ir-rwol tas-socjeta' konvenuta hu dak ta' shipping agent u kwindi ma tistax tinzamm responsabbli ghal xi allegati danni maghmula mill-carrier;
3. Illi kwantu ghall-allegat tizmim tal-polza b'mod irregolari minn Focal Maritime Services Company Limited, dwar il-bill of lading MSCUNV943864 jinghad illi s-socjeta' konvenuta ma tatx ir-release lis-socjeta' attrici peress illi ma kinitx ghadha hallsitha biex is-socjeta' konvenuta tkun tista' tohrog il-polza ta' karigu. L-ammont li s-socjeta' attrici qiegghda tallega li hallset kien ammont dovut taht bill of lading iehor li kellha pendenti mall-kumpanija konvenuta;
4. Bl-ispejjez kontra s-socjeta' attrici li giet ingunta ghas-subizzjoni.

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat l-atti u d-dokumenti kollha tal-kawza;

Ikkunsidrat:

Irrizulta mill-provi illi s-socjeta' attrici qeda fin-negozju taz-zebgha u ghall-habta ta' Gunju 2004, ikkuntrattat mas-

socjeta' konvenuta sabiex din twassal Milan *iso tank*, kapacita' ta' circa tnejn u ghoxrin elf lirtu (22,000) sabiex jintela bis-*solvent* u jerga jintbaghat lura Malta.

Is-socjeta' konvenuta kienet intrabtet li twassal lura dan it-tank fi zmien gimghatejn jew tlieta. L-arrangement kien li t-tank jitwassal vojt sax-xatt Malta, tiehdu konsenja s-socjeta' konvenuta, fejn tghabbih fuq il-vapur u mbaghad twassal lura t-tank mimli u tpoggih fuq fuq ix-xatt minfejn kellu jingabar mis-socjeta' attrici.

Fit-13 ta' Gunju 2004, it-tank twassal fuq ix-xatt u tghabba fuq il-vapur dakinhar stess. Pero', minkejja li t-tank twassal u ntela' f'Milan, jidher illi gie *short shipped* u ma wasalx Malta meta kellu jasal. Tghabba fuq il-vapur, u anki hawn darb'ohra sar xi zball u it-tank spicca l-Egittu. Fl-ahhar wasal Malta fit-18 ta' Awissu 2004. Ghalhekk, meta tqies id-data tat-13 ta' Gunju 2004, id-data meta t-tank telaq minn Malta, suppost kellu jasal lura mhux aktar tard mill-4 ta' Lulju 2004. Izda wasal fit-18 ta' Awissu 2004, hamsa u erbghin (45) gurnata tard.

Il-managing director tas-socjeta' attrici Gregory Brincat dahal f'korrispondenza mas-socjeta' konvenuta fejn spjega illi d-dewmien fil-konsenja ta' l-*iso tank* kienet tfisser telf kbir ghalih, peress illi kellu ghaxar (10) haddiema illi kienu fuq il-*production line* li ma kienux qed jahdmu jew inkella kienu qed jahdmu f'sieghat ridotti. Barra minn hekk ma lehaqx l-ordnijiet li kien ikkuntratta ma' klienti lokali kif ukoll barranin.

Skond is-sur Brincat, is-socjeta' konvenuta offriet lis-socjeta' attrici ma thallasx ghall-*freight* u offriet is-somma ta' mija u ghoxrin Ewro bhala kumpens. Is-sur Brincat dehrlu li dana kien redikolu u ghalhekk ma hallasx l-ammont bilancjali illi kien ghad fadallu jaghti lis-socjeta' konvenuta fuq l-oprerazzjoni ta' l-*iso tank*, liema ammont kien ta' tmien mija u disghin lira Maltin u disghin centezmu (Lm890.90),

Sa dan it-tant, is-socjeta' attrici riedet tikkonsenja container minn Como ghal Bahrain u Gordon Camenzuli,

Kopja Informali ta' Sentenza

accounts clerk mas-socjeta' attrici, ikkonvinca lis-sur Brincat iqabbdu lis-socjeta' konvenuta sabiex jesegwixxu dan is-servizz. Fil-fatt dan is-servizz gie esegwit u il-*container* twassal Bahrain.

Is-socjeta' konvenuta talbet il-pagament ghas-servizz li rcevietu permezz ta' *cheque* li ssarraf. Meta pero' s-socjeta' attrici talbet id-dokumenti tat-trasport tal-*container*, is-socjeta' konvenuta rrifjutat li tikkonsenja dawn id-dokumenti jekk l-ewwel is-socjeta' attrici ma tissaldax l-ammont pendenti illi kellha tiehu s-socjeta' konvenuta fuq it-trasport ta' l-*iso tank*.

Hawnhekk, il-Qorti taghmel referenza ghad-dokument a fol. 32 fejn Charlene Barbara, ghan-nom ta' Focal Marine Services kitbet lil-Gordon Camenzuli ghan-nom tas-socjeta' attrici u tghidlu, "Please note that following instructions issued by our managing director we cannot release the Bills of Lading for shipment to Bahrain unless you settle all pending invoices."

Din il-komunikazzjoni illi saret bl-e-mail iggib id-data tas-16 ta' Frar, 2005. Ghalhekk, b'ittra ohra tal-25 ta' Frar, 2005, Gregory Brincat kiteb lis-socjeta' konvenuta fejn dan infurmha b'dak kollu li kien qed jigri u hallas l-ammont bilancjali ta' tmien mija u disghin lira Maltin u disghin centezmu (Lm890.90) "entirely under protest". Wara dan il-pagament is-socjeta' konvenuta tat id-dokumenti necessarji lis-socjeta' attrici sabiex il-merkanzija li waslet il-Bahrain setghet tigi rilaxxjata lid-destinatarju.

Is-socjeta' attrici hassitha offiza b'dan l-agir tas-socjeta' konvenuta u f'din il-akwza qeda titlob ghall-hlas tad-danni tan-nuqqas tas-socjeta' konvenuta meta ma kkonsenjatx l-*iso tank* fiz-zmien patwit, kif ukoll ghar-rifuzjoni ta' l-ammont ta' tmien mija u disghin lira Maltin u disghin centezmu (Lm890.90), li kienet hallset taht protesta wara pressjoni li kienet ghamlililha s-socjeta' konvenuta.

Ikkunsidrat:

Jinghad mill-bidu nett illi dan huwa kaz serju hafna b'diversi konsiderazzjonijiet legali inizzjati mis-socjeta' konvenuta meta b'agir mhux solitu, jew kontra l-etika, irrikorriet ghal rikatt kummercjali biex akkwistat dak illi dehrilha illi kien taghha. Dan l-agir ghandu jigi kkundannat minnufih minghajr ebda tlaqliq. Pero' trid izzomm bilanc u tara wkoll illi ma jkunx hemm xi arrikkament ingust minn naha tas-socjeta' attrici a skapitu tas-socjeta' konvenuta.

Il-Qorti tibda biex tagheml referenza ghall-Artikolu 993 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta, fejn jistipula illi l-kuntratti ghandhom jigu esegwiti in buona fede. Fil-kawza riportata fil-Vol. XXXI P 1 p 151, inghad, " ... il-kuntratti ghandhom jigu esegwiti in buona fede, li jobbligaw mhux biss ghal dak li huwa espress, imma anki ghall-konsegwenzi l-inekwita', l-uzu u l-ligi jattribwixxu lill-obbligazzjoni skond in-natura taghha." [ara wkoll Vol LXII P 1 p 669 u XL P 2 p 671]

Il-partijiet dahlu f'relazzjoni kuntrattwali bejnithom, fis-sens illi s-socjeta' konvenuta kienet ikkuntrattat li toffri certa servizz illi kellu jigi kkompletat fi zmien patwit. Minn naha l-ohra s-socjeta' attrici intrabtet illi thallas ammont determinat ghal dan is-servizz. Irrizulta bhala fatt illi dan is-servizz ma giex moghti mis-socjeta' konvenuta jew meta gie moghti dan sar tard wisq, bil-konsegwenza li s-socjeta' attrici soffriet hafna danni ghal dak illi jirrigwarda produzzjoni u telf ta' pagi ghall-impjegati.

Is-socjeta' konvenuta mhijjex qeda tikkonstesta l-fatt illi l-obbligazzjoni kuntrattwali minn naha taghha ma giex mizмум fl-intier tieghu, izda qeda tghid illi hija ma kinitx responsabbli u qeda tirrikorri ghall-polza ta' karigu principalment taht it-titolu intestat "General Provisions" dwar *delay and consequential loss*" minfejn jirrizulta illi l-*carrier* ma kienx responsabbli ghal xi dewmien jew inkella ghal xi telf tal-kumpanija. Dan qalu principalment Jonathan Mizzi in rappresentanza tas-socjeta' konvenuta [fol. 39].

Il-Qorti ma taqbilx ma dan l-argument. Jibda biex jinghad li s-socjeta' konvenuta ma kinitx il-carrier, izda kienet biss agent li kkuntrattat lil haddiehor sabiex igorr il-merkanzija. Ma kien hemm l-ebda relazzjoni diretta bejn is-socjeta' attrici u min kien effettivament qed igorr il-merkanzija. Is-socjeta' attrici kkuntrattat biss mas-socjeta' konvenuta u ma hadd aktar. Kienet din l-ahhar socjeta' li mbaghad ghamlet l-arrangamenti ma' terzi biex dak li talbet is-socjeta' attrici jigi minnha mwettaq. Jekk kien hemm xi haga li marret hazin fit-trasbord tal-merkanzija, allura f'dak il-kaz dina kienet xi haga nterna bejn is-socjeta' konvenuta u t-terz li garr il-merkanzija. U il-Qorti ma tarax kif dan ghandu jaffettwa d-drittijiet tas-socjeta' attrici. (Res inter alios acto, alteri nocere non debet)

Fis-sentenza tal-Prim 'Awla tal-Qorti Civili fl-ismijiet Doris Caruana vs Lina Pisani, deciza fl-10 ta' Novembru 2004, il-Qorti enfazizzat il-htiega li min jikkuntratta jkun jaf sew bejn u min qed isisr in-negozju, ghax kuntratt jorbot biss u qiesu hu ligi bejn dawk il-partijiet biss.

Ghalhekk, il-konsegwewwnza ta' l-operazzjoni is-success jew il-falliment taghha taffettwa direttament l-interessi tal-partijiet kontraenti u cioe' s-socjeta' attrici u is-socjeta' konvenuta, u din ta' l-ahhar ma tistax iddur fuq terz sabiex tiggustifika n-nuqqas ta' twettieq ta' l-obbligazzjoni kuntrattwali taghha. Ir-raguni il ghala l-*iso tank* ma twassalx fil-hin, kif patwit bejn il-partijiet, hija kwistjoni li s-socjeta' konvenuta trid issolvi mat-terz li tkun ikkuntrattat ghat-trasport. Izda zgur m'ghandhiex jaffettwa r-relazzjonijiet kuntrattwali bejn iz-zewg socjetajiet parti f'din il-kawza.

Is-socjeta' attrici qeda tghid illi hija sofriet danni konsegwewwnza tan-nuqqas tas-socjeta' konvenuta u dawn id-danni, ghall-ewwel gew indikati fl-ammont ta' elfejn u tmien mitt lira Maltin (Lm2,800), bhala telf ta' pagi u konsegwenzi ohra. Pero' l-prospett esebit mill-istess socjeta a fol. 37 jgib ic-cifta ta' elf, tmien mija u sebghin lira Maltin u hamsa u tmenin centezmu (Lm1,870.85), bhala t-telf li effettivament sofriet is-socjeta' attrici. Jekk kien hemm xi telf iehor, bhal nuqqas ta' *production* u

kuntratti ohra illi tilfet, dan ma jirrizultax mid-dokumenti esebiti u il-Qorti trid toqghod fuq din ic-cifra kif jidher fil-prospett a fol. 37, li tidher wahda ragonevoli.

Is-socjeta' attrici qeda titlob ukoll ir-rifuzjoni ta' l-ammont ta' tmien mija u disghin lira Maltin u disghin centezmu (Lm890.90), illi kien il-bilanc ta' l-operazzjoni tat-trasport ta' l-*iso tank* illi hallset taht protesta meta giet infaccata bir-rikatt tas-socjeta' konvenuta. Bhalma gia nghad, din is-socjeta' agixxit kontra kull etika kummercjali u ekwita naturali. Ma kellha l-ebda dritt tiehu l-ligi b'idejha b'tali mod li tpoggi lis-socjeta' attrici f'sitwazzjoni illi ma setghetx tagixxi minkejja illi dehrilha li kellha d-drittijiet taghha michuda mis-socjet' konvenuta. Din imissha agixxiet il-Qorti jekk dehrilha li kien hemm xi disputa fl-operazzjoni tat-trasport ta' l-*iso tank* bejn iz-zewg socjetajiet, u zgur illi ma kellha l-ebda dritt li tirrikorri ghar-rikatt illi ghandu jigi ccensurat u kkundannat bl-aktar mod qawwi minn din il-Qorti.

Barra minn hekk, l-attur xehed illi stante n-nuqqas tas-socjeta' konvenuta fit-twettieq ta' l-obbligazzjoni kuntrattwali taghha, huwa sofra hafna danni fis-sens illi kellu xi ordnijiet illi ma setax jese gwixxi minhabba nuqqas ta' *solvent*. A fol. 26 jghid illi, sarraf f'nuqqas ta' sales peress illi ma setax ilahhaq mad-domanda. "Is-solvent ridtu biex naghlaq l-ordnijiet illi jiena kelli ta' klijenti barra minn Malta u dawk Maltin qabel ma l-fabbrika taghlaq ghax-shut down ... Il-hsara kienet diga saret fis-sens illi kelli program imharbat u ma stajtx naqdi lill-klijenti li suppost kont bi hsiebi naqdihom xahar qabel."

Minkejja illi Gregory Brincat ma kkwantifikax dawn id-danni, il-Qorti jidhrilha li x-xhieda tieghu hija probabbilment vera. Ma hemmx dubju illi s-*solvent* bhala materja prima kien importanti hafna ghall-generu ta' negozju tas-socjeta' attrici u minghajru zgur illi ma setghetx tahdem. Minkejja illi, kif gia nghad Brincat ma kkantifikax dawn id-danni, il-Qorti tista tikkwantifika dawn id-danni pro equo et bono, fis-somma ta' elf lira Maltin (Lm1,000).

Kopja Informali ta' Sentenza

F'din il-kawza s-socjeta' attrici qed titlob, ukoll ir-rifuzjoni tas-somma ta' tmien mija u disghin lira Maltin u disghin centezmu (Lm890.90) illi hija hallset *under protest* wara hija giet irrikattata mis-socjeta' konvenuta. Il-Qorti, jidhrilha pero', li stante d-decizjoni dwar id-danni, din is-somma m'ghandiex tigi rifiuta lis-socjeta' attrici. Tajjeb jew hazin is-servizz inghata mis-socjeta' konvenuta u fl-ahhar l-*iso tank* twassal fuq il-moll Malta. Minkejja li kien hamsa u erbghin gurnata tard, kif tajjeb argumentat is-socjeta' attrici, is-socjeta' konvenuta kellha tkun responsabbli ghad-danni, pero' ma tistax tkun tenuta li ma tithallasx ghas-servizz taghha. Jew tkun responsabbli ghad-danni jew inkella ma tithallasx ghas-servizz, imma mhux it-tnejn flimkien.

Ghalhekk, it-talba tas-socjeta' attrici ghar-rifuzjoni tas-somma ta' tmien mija u disghin lira Maltin u disghin centezmu (Lm890.90) ghandha tigi michuda u ghandha tibqa' fil-pussess tas-socjeta' konvenuta.

Ghal-dawn il-motivi:

Il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tilqa' t-talba tas-socjeta' attrici u tikkundanna lis-socjeta' konvenuta sabiex thallas lis-socjeta' attrici s-somma ta' elfejn, tmien mija u sebghin lira Maltin u hamsa u tmenin centezmu (Lm2,870.85), wara li s-socjeta' konvenuta naqset li tikkonsenja lis-socjeta' attrici fid-data miftiehma *iso-tank* li kienet giet inkarigata ggorr minn Malta ghal Milan u lura.

Bl-ispejjez u l-interessi legali mid-data tan-notifika ta' l-avviz kontra s-socjeta' konvenuta.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----